

NHG-PATIËNTENFOLDER

Seksueel overdraagbare aandoeningen

Versiedatum: november 2005

Wat zijn het?

Seksueel overdraagbare aandoeningen (soa) zijn besmettelijke ziekten die zich voornamelijk verspreiden via seksueel contact.

Er zijn zo'n tien verschillende soa, waaronder gonorrhoe (een druiper), aids, herpes en schaamluis.

De volgende verschijnselen kunnen wijzen op een soa:

- blaasjes, zweertjes of wratten op de penis, vagina, schaamlippen of anus;
- pijn bij het plassen of pijn in de anus;
- (ongebruikelijke) afscheiding uit de penis, anus of vagina;
- vaginaal bloedverlies na het vrijen of tussen de menstruaties;
- jeuk in het schaamhaar;
- geelzucht.

Niet iedereen merkt dat hij of zij besmet is; vooral vrouwen hebben soms weinig of geen klachten van een soa.

Waardoor komt het?

Bijna alle soa worden veroorzaakt door virussen of bacteriën. Deze zitten in het slijmvlies en in het vocht van de penis en vagina, in sperma en in bloed. U kunt soa krijgen door te vrijen met iemand die besmet is, als daarbij contact optreedt tussen mond, anus, penis of vagina.

Schaamluizen kunnen zich al verspreiden als mensen bloot tegen elkaar aan liggen of via het beddengoed.

Kan het kwaad?

Sommige soa hebben ernstige gevolgen als ze niet op tijd behandeld worden. Bij mannen kan een soa bijvoorbeeld een zaadbalontsteking of een prostaatontsteking veroorzaken. Bij vrouwen kan een ontsteking van de eileiders of de eierstokken het gevolg zijn. Ontstekingen kunnen koorts, pijn en een ziek gevoel geven. Op langere termijn kan onvruchtbaarheid het gevolg zijn.

De meeste soa zijn goed te behandelen.

Wanneer naar de huisarts?

Het is van belang dat u meteen naar uw huisarts gaat als u onveilig gevreeën heeft met iemand die mogelijk een soa heeft, zeker als u klachten heeft die wijzen op een soa. De gevolgen van een soa kunnen immers ernstig zijn. Bovendien kunt u anderen besmetten. Een soa gaat zelden vanzelf over, ook al zijn de klachten verdwenen. Veel mensen schamen zich voor een soa en vinden het moeilijk om naar de huisarts te gaan. Voor uw huisarts is het echter een aandoening waar hij of zij regelmatig patiënten op het spreekuur ziet. Vertel wat uw klachten zijn en zeg dat u denkt aan een soa.

Veilig vrijen

Door veilig te vrijen kunt u besmetting voorkomen. Voor de meeste soa geldt dat knuffelen, (tong)zoenen, strelen, tegen elkaar aan liggen of elkaar met de hand bevredigen veilig is.

Het is niet veilig om elkaar met de mond te bevredigen. U moet dan voorkomen dat u sperma of bloed binnenkrijgt.

Bij vormen van vrijen waarbij de penis in aanraking komt met de mond, vagina of anus, moet altijd een condoom gebruikt worden. Gebruik bij anale sex een extra sterk condoom met veel glijmiddel (op waterbasis). Condooms geven bescherming omdat virussen en bacteriën er niet doorheen kunnen. Een condoom gebruiken is niet moeilijk, maar u moet het wel op de juiste manier doen. Bij de Gemeentelijke Gezondheids Dienst (GGD) zijn folders te krijgen over soa, aids en veilig vrijen met duidelijke uitleg over hoe u een condoom gebruikt.

Natuurlijk kunt u zonder bescherming met uw vaste partner vrijen als u zeker weet dat u beiden niet met soa besmet bent.

Voor het voorkomen van zwangerschap kunt u de folder 'Voorbehoedmiddelen' lezen.

Meer informatie?

Als u meer wilt weten over soa of veilig vrijen, kunt u informatie vragen bij:

- uw huisarts of de doktersassistente;
- de plaatselijke GGD, afdeling Infectieziekten: zie telefoonboek;
- de Aids Soa Infolijn, 0900-2042040, of kijk op www.soa aids.nl;
- de Rutgers Nisso Groep, landelijk telefoonnummer 0900-9398.

 Afdrukken **doorsturen**